

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ
ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

_____ **Андрій ФОМЕНКО**

____.____.2020

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Освітній ступінь молодший бакалавр
Спеціальність 053 «Психологія»
Освітня програма «Психологія»
Наказ ДДУВС від 31.08.2020 №649
Статус навчальної дисципліни обов'язкова
Мова навчання українська

Юридична психологія // Робоча програма навчальної дисципліни. – Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. - 11 с.

РОЗРОБНИКИ:

Маркіна Л.Л., доцент кафедри психології та педагогіки факультету соціально-психологічної освіти та управління Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, кандидат педагогічних наук, доцент.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Батраченко І.Г., професор кафедри педагогіки і психології Дніпропетровського університету ім. А. Нобеля, доктор психологічних наук, професор.

Пріснякова Л.М., професор кафедри психології Дніпропетровського гуманітарного університету, кандидат психологічних наук, професор.

Розглянуто на засіданні кафедри педагогіки та психології 23.08.2020, протокол № 1

Рекомендовано Науково-методичною радою університету 25.08.2020, протокол № 11

Схвалено Вченою радою університету рекомендовано для використання в освітньому процесі протягом 2 років. « 27» серпня 2020, протокол № 12

Метою вивчення навчальної дисципліни «Юридична психологія» є :
навчальна - формування знань з юридичної психології для їх використання в діяльності психолога;

розвиваюча - розвиток психологічної компетентності, яка дозволяє використовувати психологічні знання в діяльності юридичного психолога, підвищувати ефективність праці психолога, глибше розуміти мотиви вчинків людей, регулювати взаємовідносини з ними;

виховна - формування високих моральних якостей, професійних здібностей та правових ціннісних орієнтацій психолога,

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі визначено такими компетентностями освітньої програми:

ЗК7 – Здатність розвивати власну професійну етику

ЗК11 – Здатність та реалізація своїх прав і обов'язків як члена суспільства, усвідомлення цінностей, прав і свобод людини і громадянина в Україні

СК1 – Здатність до обробки й аналізу інформації з різних джерел

Соціально-гуманітарна ерудованість:

- формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми;

- давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю;

- проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

Дослідницькі:

- використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин;

- аналізувати специфіку правових явищ у суспільстві.

Комунікація:

- володіти базовими навичками комунікації професійного та суспільного контексту.

Професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій:

- належно використовувати статичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для професійної діяльності психолога;

- працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

Праворозуміння:

- застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і обґрунтовані правові висновки;

- здійснювати захист свобод та прав громадян, надавати потерпілим необхідну правову допомогу.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни:

Передбачено попереднє оволодіння дисциплінами «Загальна психологія», «Логіка», «Філософія».

Результати вивчення навчальної дисципліни «Юридична психологія».

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні знати:

1) на понятійному рівні:

- теоретико-методологічні засади юридичної психології;
- категорійно-понятійний апарат науки, її специфіку та закономірності функціонування в сфері суспільно-правових відносин та правової поведінки;
- методологічні принципи юридичної психології;
- основи етичної поведінки у професійній діяльності юридичного психолога.

2) на фундаментальному рівні:

- психологічну структуру юридичної діяльності;
- психологічні особливості діяльності юриста;
- психологічну характеристику правосвідомості;
- психологічні особливостей особистості злочинця та злочинних груп;
- психологічну структуру діяльності слідчого;
- психологічну структуру діяльності прокурора;
- психологічну структуру діяльності адвоката;
- закономірності психології професійного спілкування юристів;
- психологічні умови й особливості виправлення і перевиховання правопорушників.

3) на практично-творчому рівні:

- методи та прийоми психологічного впливу на об'єкти професійної діяльності;
- психологічні передумови особистісного зростання і професійного самовизначення;
- прийоми емоційно-вольової регуляції та саморегуляцію особистості;
- прийоми встановлення контакту із співрозмовником.

Здобувачі вищої освіти повинні **вміти:**

1) на репродуктивному рівні:

- запам'ятовувати та відтворювати навчальний матеріал на вербальному та практичному рівні;
- визначати індивідуально-психологічні якості об'єктів професійної діяльності;
- застосовувати знання з юридичної психології у професійній діяльності.

2) на алгоритмічному рівні:

- аналізувати психологічний стан об'єкта діяльності, методи і прийоми професійного впливу на нього;
- формулювати запитання до психолога-експерта;
- визначати механізми злочинної поведінки;
- аналізувати практичні ситуації професійної діяльності та визначати їх психологічні чинники.

3) на творчо-евристичному рівні:

- орієнтуватися у складних професійних ситуаціях, знаходити нестандартні шляхи їх вирішення;
- продукувати декілька версій певної події та обирати найдоцільнішу;
- перетворювати отриманні знання на нові ідеї, погляди.

Програмні результати:

ПР1 - Володіння професійною термінологією

ПР7 - Уміння мобілізувати, координувати і регулювати діяльність

ПР18 - Уміння застосовувати ефективні заходи щодо збереження власного здоров'я (психічного і фізичного) й здоров'я соціального оточення

Обсяг навчальної дисципліни: 3 кредити ECTS, 90 год.

Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. Предмет, завдання і система юридичної психології

Предмет юридичної психології. Завдання юридичної психології. Система юридичної психології. Зв'язок юридичної психології з іншими науками. Система методів юридичної психології. Розвиток і становлення юридичної психології. Методологічні основи і методи юридичної психології.

ТЕМА 2. Психологічна характеристика юридичної діяльності

Психологічна структура юридичної діяльності. Види юридичної діяльності. Пізнавальна діяльність. Конструктивна діяльність. Комунікативна діяльність. Організаторська діяльність. Психологічні особливості юридичної діяльності. Соціально-психологічні аспекти юридичної діяльності.

ТЕМА 3. Правова психологія

Правова соціалізація. Основні ознаки правосвідомості. Умови та фактори розвитку правосвідомості. Вплив соціального середовища на розвиток правосвідомості. Функції правосвідомості. Взаємодія правосвідомості і права. Правова соціалізація і правослухняна поведінка особистості. Психологічні умови дієвості правових норм. Правова відповідальність. Правове виховання.

ТЕМА 4. Кримінальна психологія

Предмет та основні завдання кримінальної психології. Поняття особистості злочинця. Типологія злочинців. Класифікація злочинних типів. Соціально-демографічна характеристика особистості злочинця. Психологія неповнолітніх злочинців. Психологія організованої злочинності.

ТЕМА 5. Психологія слідчих дій

Психологічні особливості роботи слідчого. Основні елементи психологічної структури діяльності слідчого. Психологія огляду місця події. Психологія обшуку. Психологія впізнання. Психологія слідчого експерименту. Психологія перевірки показів на місці.

ТЕМА 6. Психологія судової діяльності

Психологія судді. Психологічні особливості судового процесу. Психологія ухвалення рішення судом. Психологія особи підсудного. Психологічні основи судового допиту. Перехресний допит. Психологічні основи очної ставки у суді. Психологічні основи судового огляду.

ТЕМА 7. Виправна (пенітенціарна) психологія

Сутність пенітенціарної психології. Методи впливу на особу засудженого в установах з виконання покарання. Колективи засуджених та їх психологічна характеристика. Вплив соціальної ізоляції на особу. Психологічні основи ресоціалізації засуджених.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Юридична психологія» передбачено:
– екзамен.

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні основних категорій і понять юридичної психології, усвідомленні значення наукових знань для юридичної діяльності.
4	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями . Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні основних категорій і понять юридичної психології, усвідомленні значення наукових знань для професійної діяльності.

3	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні ; практичні навички та вміння мають поверхневий характер , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані , деякі види завдань виконані з помилками.
2	Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру ; практичні навички та вміння сформовані недостатньо ; більшість навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять істотні помилки , які потребують подальшого усунення.
1	Здобувач вищої освіти не готовий до заняття , не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки , не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Відсутність на занятті.

Для навчальної дисципліни «Юридична психологія» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: презентації результатів виконаних завдань та досліджень, контрольні питання, тестові завдання, екзаменаційні білети.

ДОДАТОК 1.1
до Робочої програми з навчальної
дисципліни

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

_____ **Лариса НАЛИВАЙКО**
____.____.2020 р.

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Освітній ступінь молодший бакалавр

Спеціальність 053 «Психологія»

на 2020/2021 навчальний рік

Форма навчання ДЕННА Обсяг 4 кредити ЄКТС (120 годин)

Курс 2 Група МБ-ПС-921

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
1 семестр							
1	Предмет, система і завдання юридичної психології	14	6	2	2	2	8
2	Психологічна характеристика юридичної діяльності	14	6	2	2	2	8
3	Правова психологія	14	6	2	2	2	8

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
1 семестр							
4	Кримінальна психологія	20	12	4	4	4	8
5	Психологія слідчих дій	20	12	4	4	4	8
6	Психологія судової діяльності	18	6	2	2	2	12
7	Виправна (пенітенціарна) психологія	20	6	2	2	2	14
	Разом за навчальний рік	120	54	18	18	18	66
	Форма підсумкового контролю	екзамен					

Розглянуто на засіданні кафедри педагогіки та психології 23.08.2020, протокол № 1

Т.в. о. завідувача кафедри психології та педагогіки

Тимофій ДЕМЧУК

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ**

Освітній ступінь молодший бакалавр

Спеціальність 053 «Психологія»

на 2019/2020 навчальний рік

1. Основні нормативні акти:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30.
2. Закон України «Про Національну поліцію» № 580- ІV від 2 липня 2015.

2. Основна література:

1. Александров Д.О., Андросюк В.Г., Казміренко Л.І. та інші. Юридична психологія: Підручник / За загальн. Ред.. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсеєва. – К.: КНТ, 2007.
2. Бедь В.В. Юридична психологія: Навч. посіб. / В. В. Бедь – К: Каравела, 2018.
3. Бочелюк В. Й. Юридична психологія. Навч. посіб./В.Й. Бочелюк – К: ЦУЛ, 2010.
4. Варій М. Й., Терлецька Ю. М. Психологія: Підручник / М.Й. Варій, Ю. М. Терлецька – К: Каравела, 2017.
5. Коновалова В.О., Шепітько В.Ю. Юридична психологія: Академічний курс: Підруч. для студ. юрид.спец. вищ. навч. закл. / В.О. Коновалова, В.Ю. Шепітько – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2010.
6. Психологія слідчої діяльності: навчальний посібник [для студ. Вищ. Навч. закл.] / посібник [В.Г. Андросюк, О.М. Корнєв, О.І. Кудерміна та ін.]; [за заг. ред.. Л.І. Казаміренко]. – К.: Правова єдність, 2009.
7. Юридична психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.Є. Самойлов, М.С. Корольчук, В.М. Корольчук, С.М. Миронець, Г.М. Ржевський. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015.
8. Юридична психологія. Словник: Довідкове видання / Кол. авт.: Д.О. Александров, В.Г. Андросюк, Л.І. Казміренко та ін.; За заг. ред. Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсеєва. – [Вид.2-е, уточ. та доп.]. – К.: КНТ, 2008. –
9. Юридична психологія. Альбом схем з коментарями: Навч. посібник / Кол. авт.: Д.О. Александров, В.Г. Андросюк, Л.І. Казміренко та ін.; За заг. ред.Л.І. Казміренко, Є.М. Моїсеєва. – [Вид.2-е, уточ. та доп.]. - К.: КНТ, 2008.

3. Допоміжна:

1. Гетьман А.П., Данільян О.Г., Дзьобань О.П. Філософія правового виховання - 2-ге вид. доп. / А.П. Гетьман, О.Г. Данільян, О.П. Дзьобань – К: «Право», 2014.

2. Главацька О.Л. Основи самовиховання особистості: Навч. посіб. / О.Л. Главацька - К.: Каравела, 2018.

3. Жаворонкова Г.В., Скібіцький О.М., Сівашенко Т.В. Управління конфліктами: Навч. посіб. / Г.В. Жаворонкова, Г.В. Скібіцький, Т.В. - К: Каравела, 2018.

4. Костюк І.В., Карпунь І. Н. Національно-громадянське виховання студентської молоді: Монографія / І.В. Костюк, І.Н. Капунь – К.:Каравела, 2017.

5. Лобанова А.С., Калашнікова Л.В. Робота з підлітками-девіантами: соціологічні та психологічні аспекти: Підручник / А.С. Лобанова, Л.В. Калашнікова - К: Каравела, 2017.

6. Приходько Ю.О., Юрченко В.І. Психологічний словник-довідник: Навч. посібник / Ю.О.Приходько, В.І. Юрченко - К: Каравела, 2016.

4. Інтернет-ресурси:

1. <http://osvita.ua/school/psychology/> – освіта. ua.
2. <http://www.meta-ukraine.com> – Мета – українська пошукова система.
3. <http://management.com.ua>.
4. <http://www.google.com> – пошукова система Google.

Розглянуто на засіданні кафедри педагогіки та психології 23.08.2020, протокол № 1

**Т.в. о. завідувача кафедри
психології та педагогіки**

Тимофій ДЕМЧУК